

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2017-02-06 Nr. (18.18-31-1 E) RM-3361

DĖL 2016 METAIS GYVENTOJŲ GAUTŲ PALŪKANŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO TVARKOS

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) paaiškina, kokia tvarka apmokestinamos ir deklaruojamos 2016 metais gyventojų gautos palūkanos:

1. Kai palūkanos gautos už suteiktas paskolas

Pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) nuostatas apskaičiuojant ir deklaruojant 2016 metais gautas palūkanas už suteiktas paskolas įmonėms ir/ar gyventojams, šios pajamos apmokestinamos taikant GPMĮ 6 str. 1 dalyje nustatytą 15 procentų pajamų mokesčio tarifą. Įstatymas šioms pajamoms nenustato jokių lengvatų, apmokestinama nuo pirmo euro.

Tuo atveju, kai nuolatinis Lietuvos gyventojas palūkanas už suteiktą paskolą gauna iš kito nuolatinio Lietuvos gyventojų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką pajamos priskiriamos A klasės pajamoms ir todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu palūkanas išmokėjęs gyventojas, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos formos priede FR0572A „Nuo nuolatinio Lietuvos gyventojų A klasės pajamų apskaičiuoto pajamų mokesčio duomenys“.

Nuolatinio Lietuvos gyventojų iš kitų šaltinių (pvz., iš įmonių, nenuolatinio Lietuvos gyventojų) gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms ir todėl pajamų mokestį apskaičiuoti ir sumokėti privalo pats pajamų gavęs gyventojas. Vadovaujantis GPMĮ 27 straipsniu jis privalo pateikti Metinę pajamų deklaracijos GPM308 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos formos priede GPM308P „Apmokestinamosios pajamos“.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs asmuo, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį bendromis sumomis, pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formą bei Metinės A klasės išmokų, nuo jų išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijos FR0573 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos formos priede FR0573U „Nenuolatiniais Lietuvos gyventojams išmokėtos A klasės išmokos, nuo jų išskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis“.

2. Kai palūkanos gautos už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už kredito įstaigose laikomus indėlius

2.1. Pagal GPMĮ 17 straipsnio nuostatas pajamų mokesčiu neapmokestinamos palūkanos, gautos už:

- iki 2013 gruodžio 31 d. įsigytus vienetų (tiek Lietuvos, tiek užsienio valstybių) ne nuosavybės vertybinius popierius, jeigu šie ne nuosavybės vertybiniai popieriai pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo jų išleidimo dienos*;

- iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsigytus EEE valstybių vyriausybių, taip pat EEE valstybių politinių ar teritorijos administracinių padalinių vertybinius popierius;

- pagal iki 2013 m. gruodžio 31 d. sudarytas sutartis dėl EEE valstybėse už jų bankuose ar kitose kredito įstaigose laikomus indėlius;

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų nuolatiniam Lietuvos gyventojui Metinėje pajamų deklaracijos GPM308 formoje deklaruoti neprivalu.

2.2. Kai 2.1.punkte išvardyti ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti ir/ar indėlių sutartys sudarytos nuo 2014-01-01, nuolatinio Lietuvos gyventojų gautos palūkanos pajamų mokesčiu neapmokestinamos, kai bendra per mokestinį laikotarpį gauta palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius neviršija 500 Eur.

Pvz., Gyventojas 2016 metais (nuo 2016-01-01 iki 2016-12-31) gavo: 50 Eur palūkanų už Lietuvos banke „X“ laikomą indėlį (indėlio sutartis sudaryta 2014-01-10), 320 Eur palūkanų už Ukrainos Vyriausybės obligacijas (obligacijos įsigytos 2014-01-03) ir 130 Eur palūkanų už UAB „Y“ obligacijas (obligacijos įsigytos 2014-06-01; vienetą - gyventojų darbdavys; mokamos palūkanos nėra didesnės nei kitiems tų pačių obligacijų turėtojams mokamos palūkanos*). Iš viso 2016 metais gyventojas gavo 500 Eur palūkanų.

Kadangi ši suma neviršija įstatyme nustatyto dydžio, ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti ir indėlio sutartis sudaryta nuo 2014-01-01, visa gautų pajamų suma gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų sumos, neviršijančios 500 Eur per 2016 metus nuolatiniam Lietuvos gyventojui Metinėje pajamų deklaracijos GPM308 formoje deklaruoti neprivalu.

Kai bendra 2016 metais gautų palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius viršija 500 Eur sumą, tai pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 Eur, o šį dydį viršijanti suma apmokestinama, taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Tokiu atveju gyventojui privalu pateikti Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formą ir 500 Eur sumą deklaruoti šios deklaracijos GPM308 formos priede GPM308N „Neapmokestinamosios pajamos“, o šį dydį viršijančią sumą, kuri apmokestinama pajamų mokesčiu, turi įrašyti šios deklaracijos GPM308 formos priede GPM308P „Apmokestinamosios pajamos“.

Pažymėtina, kad nenuolatinis Lietuvos gyventojas GPMĮ 17 str. 1 d. 20 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata gali pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui pasibaigus. Jis turi pateikti Metinę nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją GPM309 formą, užpildydamas šios deklaracijos II skyrių „Dėl pajamų mokesčio lengvatos palūkanoms taikymo“. Nenuolatinis Lietuvos gyventojų gautos palūkanos už Vyriausybės ne nuosavybės vertybinius popierius nėra pajamų mokesčio objektas (GPMĮ 5 str. 4 d. 1 punktas).

Pastaba* Vieneto ne nuosavybės vertybinių popierių turėtojui (gyventojui) darbdavio mokamos palūkanos už šiuos vertybinius popierius nepriskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, jeigu palūkanos yra didesnės negu mokamos kitiems tų pačių ne nuosavybės vertybinių popierių turėtojams. Tokios palūkanos taip pat neįskaitomos į neapmokestinamųjų pajamų sumą, kurią galima nedeklaruoti.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

